

УДК 373.3.015.31

О. Вітюк,
учитель початкових класів, учитель-методист,
коуч ОЗЗСО «Романівська гімназія» Романівської ТГ

Інтерактивні технології – шлях до створення ситуації успіху у навчальній діяльності школяра (за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»)

*Виживає не сильніший і розумніший, а той,
хто найкраще реагує на зміни, що відбуваються.*
Гордон Драйден

Покоління альфа – діти, народжені після 2010 року, яким судилося остаточно зануритися у світ цифрового простору і адаптувати життя під нові реалії. Діти «нового покоління» точно знають, чого хочуть. Їм не цікаво сидіти за підручниками, вони прагнуть більше бути в цифровому світі, їх неможливо змусити щось зробити силою, але якщо домовлятися, то з радістю відгукуються. Вони позитивно дивляться на світ і не бачать меж там, де ми, дорослі, поставили собі «жорсткі» рамки.

Поряд із сильними сторонами покоління альфа: швидке сприйняття, мобільність, життя в кількох вимірах, відкритість та толерантність, відсутність агресивності – є й слабкі сторони. На мою думку, це – велика залежність від технологій, «кліпове» мислення; легка зміна друзів та видів діяльності; емоційна бідність; втрата важливих навичок: письмо від руки, заучування напам'ять...

А що робити нам, учителям? Щодня вчитель, заходячи до класу, перебуває в певному очікуванні: а що сьогодні... Повз нас так само проходить велика кількість різноманітної інформації – одна відразу стає неактуальною, старіє, інша є постійною. Події змінюються дуже швидко, але для сучасного вчителя є пріоритетні завдання: навчити нове покоління орієнтуватися у світі миттєвих змін, правильно працювати з інформацією, приймати рішення, уміти розв'язувати проблеми, навчити вчитися впродовж життя та застосовувати набуті знання у житті. Знання – це сила, а вміння навчатися – це суперсила. Легше навчатися тоді, коли є інтерес, мотивація. Якщо ми співвідносимо знання з якоюсь ціллю, то краще навчаємось. Вивчаючи щось нове, ми привчаємо мозок працювати, розвиваємо здатність дізнаватися про ще незвідане. Поступово це переростає у звичку, і наші діти з часом розуміють, що навчання безпосередньо впливає на задоволеність життям. Тому, з огляду на особливості сучасного покоління, потрібно оновлювати підходи освітнього

процесу, адже наші учні мають стати освіченими, успішними та щасливими. Працюючи 5 рік в НПП «Інтелект України», я впевнена, що мої учні стануть саме такими.

Проєкт впроваджується з 2008 року, а з 2017 року є однією з освітніх програм НУШ; він відповідає усім потребам сьогодення: наука, технології, інженерія, а математика є основою для інновацій. Розвиток STEM-напрямів в освіті мають вирішальне значення для розвитку суспільства та є пріоритетними положеннями Концепції НУШ і Державного стандарту початкової освіти.

Мета проєкту – формування успішної, щасливої, компетентної особистості, патріота України.

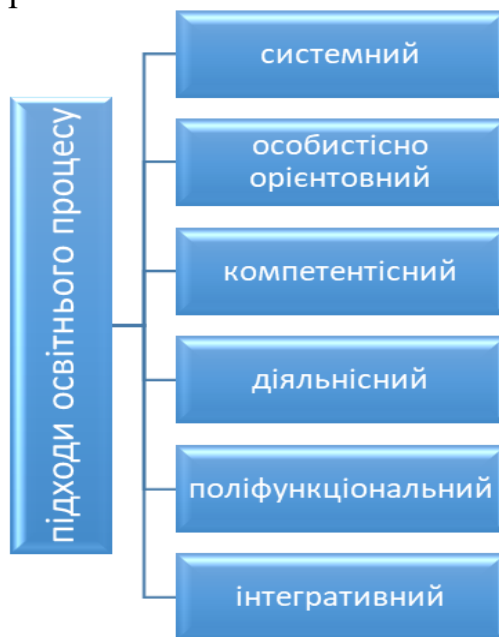

Рис.1

У навчанні молодших школярів в НПП «Інтелект України» застосовуються такі моделі:

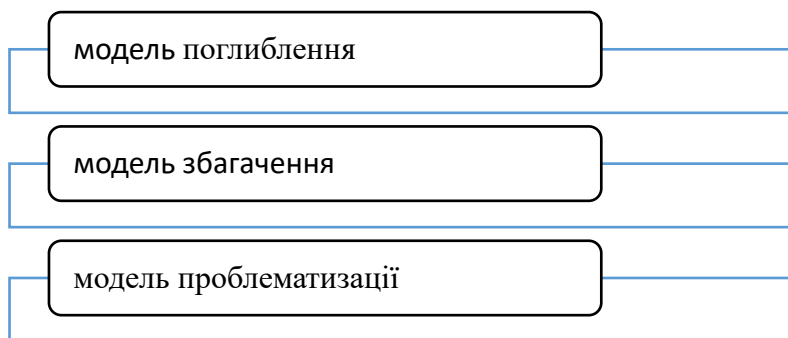

Рис. 2

Модель поглиблення передбачає поглиблене вивчення учнями певних навчальних дисциплін.

Модель збагачення орієнтована на якісно інший зміст навчання з виходом за межі вивчення традиційних тем, установлення зв'язків з іншими темами, проблемами, дисциплінами.

Модель проблематизації передбачає стимулювання інтелектуального та особистісного розвитку дитини через використання проблемних методів та

завдань проблемного характеру, пошуку альтернативних інтерпретацій навчальної інформації, що сприяють формуванню у школярів творчого підходу.

Рис. 3

У проєкті застосовуються різні методи навчання та технологічні вправи: аудіальні, візуальні, аудіовізуальні, автоматизовані, кінестетичні, що сприяють і дають можливість навчити усіх дітей з різними освітніми можливостями. Для мене цінним у проєкті є те, що враховано природні здатності дитини, вразливість її психіки, допитливість у пізнанні самої себе. Такий підхід зумовлює вплив програмового змісту не лише на інтелектуальний, а й на особистісний та соціальний ріст школяра. Це формує у дитини життєві навички, що сприяють соціальному, духовному та психічному здоров'ю.

Дякуючи науковцям проєкту – творчому колективу під керівництвом доктора пед. наук, професора І. В. Гавриш, – навчаю дітей читати цілими словами, «саджаючи» слова у «човники» за допомогою прийому стеження. Читання здійснюється не від звука до букви, а навпаки – від букви до звука.

Навчання грамоти відбувається у 3 етапи: з використанням алгоритмічного, генетичного методів та методу цілих слів.

Важливим є те, що значну роль відведено розвитку логічного та критичного мислення. Учні не лише аналізують, синтезують, порівнюють, але й мислять, роблять різні припущення та висновки, чітко встановлюють причинно-наслідкові зв'язки між фактами, процесами, явищами та узгоджують їх із законами логіки («ЯПС», «Математика», «Еврика», «Навчаємося разом»).

Інтегрований курс «Я пізнаю світ» – це предметні знання з географії, історії, математики, української мови, природознавства, елементарні ґрунтовні знання з фізики та хімії, фізкультури та предметів мистецької та технологічної галузей. На цих уроках яскраво прослідковується навчання, що здійснюється на основі власних відкриттів, створення ситуації успіху, проблемного запитального навчання із використанням сучасних інноваційних технологій раціонального читання. Окрім важливості усіх технологічних вправ, вони мають ще й цікаві назви. Дітям вони дуже подобаються. Мої вихованці йдуть з радістю до школи, бо процес навчання викликає у них інтерес, позитивні емоції, створює ситуацію успіху, інтригу. Кожен урок має ціннісне насичення,

поєднане із здоров'язбережувальними технологіями (фізкультхвилинки, руханки, вправи для очей, релакси, афірмації, нейробіка тощо). Намагаюся розвивати усі види інтелекту (кожна дитина талановита та успішна) та особливу увагу приділяю розвитку емоційного інтелекту.

Під час діагностування батьків своїх четвертокласників була приємно вражена: усі учні класу виявили бажання продовжити навчання у 5 класі за НПП «Інтелект України».

Сьогодні мої учні уміють навчатися, вміють критично оцінювати себе, не лише виявляючи недоліки, а й прогнозуючи шляхи їх подолання, а батьки учнів стали нашими односторонніми, союзниками: відчувається «педагогіка партнерства».

Коли вперше йшла до 1 проєктного класу, дуже боялася та хвилювалася. Це було все НОВЕ та ІНШЕ. Постійно в голові крутився рядок із пісні В. Вакарчука: «Хіба хтось сказав тобі, що буде легко?», але я впевнено йшла до мети. «Та хіба ти можеш жити без мети?» – знову звучить у моїй голові. Тому знову намагатимуся, щоб моє «нове покоління» було успішним. А успішний учень – це успішний учитель, престижний заклад освіти та успішна країна, адже ще в часи античності давньоримський філософ Сенека казав: «Ми навчаємося не для школи, а для життя».

Список використаних джерел та літератури

1. Концепція НУШ та Державний стандарт початкової освіти. URL: <http://dlse.multycourse.com.ua/ua/page/21/108> (дата звернення 5.11.2012 р.).

2. Концепція реалізації науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» в основній школі. URL: <https://www.intellect-ukraine.org/index.php/novini/39-normativna-baza-realizatsiji-zavdan-npp-intelekt-ukrajini-pochatkova-shkola-kontseptsiya-pochatkovoji-shkoli-osoblivosti-organizatsiji-osvitnogo-protseesu-v-1-4-klasakh-shcho-pratsyuuyut-v-mezhakh-npp-intelekt-ukrajini> (дата звернення 5.11.2021 р.).

3. Гавриш І., Кириленко С. Інноваційні освітні проєкти – кроки до світових стандартів освіти (науково-педагогічний проєкт «Інтелект України»). *Рідна школа*. 2013. № 10. С. 3–8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsh_2013_10_3.